

Staatâräädi asättäs kielâaašij ráđádállámkoddeest**Kuávdáš siskáldâs**

Kielâaašij ráđádállámkodde já seevimkielâaašij ráđádállámkodde ovtástittuuččii uđđâ kielâaašij ráđádállámkodden nuuvt, et uđđâ ráđádállámkode pargoid kulâččii puoh kyevti oovdeb ráđádállámkode kielâlijd vuoigâdвуоđáid lohtâsâm pargoh. Uđđâ kielâaašij ráđádállámkoddeest adeluuččij staatâräädi asättäs. Oovdeb ráđádállámkuddijd kyeskee njuolgâdusah komettuuččii.

1 Ääši tuáváš já asättäsadelemvalduuttâsah

Staatâräädi ohtâvuodâst tuáimih mangâ ráđádállámkode, moi roolân lii toimâđ ravvuu adeleijee orgaanin já čonâsjuávhui savâstállámfoorumin. Ulmen lii tääl joodoost leijee haldättâspaje ääigi valdum tarkkuđ tom, et puávtáččij-uv ráđádállámkuudij mere kepidid.

Riehtiministeriö ohtâvuodâst pisovâžžân äššitobdeeorganin láá toimâm iärásij lasseen ive 2004 rääjist kielâaašij ráđádállámkodde já ive 2021 rääjist seevimkielâaašij ráđádállámkodde, moh kuábáš-uv láá asâttum neelji ive toimâpajan häävild. Ráđádállámkuudij roolân lii ovdedid kielâlijd vuoigâdвуоđáid já jieškote-uv kielâi ovdâsteijei já virgeomâhái koskâsii vuárusavâstállâm. Kielâaašij ráđádállámkode pargoh láá lohtâsâm iänäážin aalmuglâškielâid suomâkielân já ruotâkielân. Ton lasseen tast láá lamaš ovdâmerkkân sâmikielâid lohtâseijee pargoh.

Taan iävtuttâs ulmen lii ovtástittid kielâaašij ráđádállámkoodán já seevimkielâaašij ráđádállámkoodán kyeskee njuolgâdusâid uđđâ siätusin nuuvt, et puátteevuodâst kyevti ráđádállámkode tááláin pargoin västidij ohtâ uđđâ ráđádállámkodde. Táálááh kielâaašij ráđádállámkoodán já seevimkielâaašij ráđádállámkoodán kyeskee siätuseh komettuuččii.

Staatâräädi asättäs uđđâ ráđádállámkoddeest adeluuččij vuáđulaavâ 119 § 2 moomeent vuáđuld. Njuolgâdus mielđ staatâhaldâttuv toimâorganij almolijn vuáđustâsâin kalga asättid lavvâin, jis toi pargoid kulâ almos vääldi kevttim. Staatâ kuávl- já páihálâšhaldâttuv vuáđustâsâin asâttuvvoo siämmáá náál lavvâin. Staatâhaldâttuv ohtâduvâin puáhtá mudoi asättid asättâssâin.

Ovdeláá mainâšum lahâsaje vuáđustâlmij mielđ asättäsadelemvalduuttâs luávdáččij ovdâmerkkân ráđádállámkuudijd já eres västideijee staatâhaldâttuv uálgiorganin kovvejum ohtâduvâid, moi pargoid ij kuulâ merhâšittee almos vääldi kevttim. Asättäsadelemváaldán kyeskee almolij njuolgâdusâi (PL 80 §) miäldâsávt staatâhaldâttuv ohtâduvváid kyeskee asättâsâid adeličij staatâräädi, peic jis laavâst sierâ nube náál asâttuuččij.

Kielâašij ráđádállâmkode ličij raavâ adeleijee toimâorgan, ige ton pargoid kuulâ almos vääldi kevttim. Nuuvtpa tom puáhtá anneeđ vuáđulaavâ 119 § 2 moomeent uáivildem staatâhaldâttuv ohtádâhhân, mast puáhtá asáttid staatâräädi asáttâssáin.

Tááláá kielâašij ráđádállâmkodeán kyeskee njuolgâdusah láá kielâlaavâ olášutmist adelum staatâräädi asáttâs (433/2004) 1 lovvoost. Asáttâs lii adelum kielâlaavâ (423/2003) 41 § vuáđuld. Kielâlaavâ 41 §:st lâi ovdeláá almolâš asáttâsadelemvalduuttâs, mon mielđ täärhib njuolgâdusah laavâ olášutmist adeluvvojeđ staatâräädi asáttâssáin. Majeláá kielâlaavâ 41 § lii komettum lavvâin 1030/2024. Tááláá nubástuslaavâst lii kuittâg sirdumnjuolgâdus, mon mielđ kielâlaavâ olášutmist adelum staatâräädi asáttâs paasij vuáimán talle ko nubástuslaahâ šoodâi vuáimán.

Asáttâs lii nubástuttum 1.7.2021 vuáimán šoddâm nubástusasáttâssáin 522/2021, mon staatâräädi adelij vuáđulaavâ 119 § 2 moomeent vuáđuld. Keevâtlávt puoh ráđádállâmkodeán kyeskee ceehih sajanpiäijojii uddâ cehijguin, já nuuvtpa ubâ ráđádállâmkodeán kyeskee asáttâs 1 loho lii tääl adelum vuáđulaavâ 119 § 2 moomeent vuáđuld.

Seevvimkielâlaahâ (359/2015) šoodâi vuáimán 1.5.2015. Laavâ tuhhitdijnis ovdâskodde piejâi iähtun, et haldâttâs riämá toimáid ton turvim várás, et seevvimkielâ kevtteti vuoigâdovuodâh olášuveh ubâ enâmist toin naalijn ko sii kielâlijd vuoigâdovuodâid kyeskee lahâasâtem ráhtidijn lii uáivildum. Vuáđulahâvâljukodde lii smiettâmušâstis haldâttâs iävtuttâsâst seevvimkielâlaahhân (PeVM 10/2014 vp — HE 294/2014 vp) annaam tehâlâžžân, et kielâašij ráđádállâmkodeest lii seevvimkielâ kevtteti ovdâsteijee. Kielâašij ráđádállâmkodeest lâi ton suujâst eidusâžžân jesânin seevvimkielâ kevtteti ovdâsteijee iivij 2012–2020. Vuáđulahâvâljukode smiettâmušâst onnui meid taarbâšlâžžân čielgiđ táarbu vuáđudid seevvimkielâ ráđádállâmkode.

Staatâräädi asáttâs seevvimkielâašij ráđádállâmkodeest (690/2020) adelui tastoo vuáđulaavâ 119 § 2 moomeent vuáđuld.

2 Ääsi valmâštállám

Ääsi lii valmâštállum riehtiministeriöst virgepargon.

Riehtiministeriö lii táttum asáttâsiävtuttâsâst ciälkkámuš .....

3 Tááláš tile já kuávdááh iävtuttâsah

Kielâašij ráđádállâmkode

Tááláá kielâašij ráđádállâmkode ulmen lii kielâlaavâ olášutmist adelum staatâräädi asáttâs 1 § mielđ kielâlaavâ já toos lohtâseijee lahâasâtem olášuttem já heiviitem ovdedem já čuávum sehe kielâlij tiilij ovdánem čuávum. Ráđádállâmkode lii riehtiministeriö ohtâvuodâst, já staatâräädi aasât tom neelji ihán häävild.

Ráđádállâmkode pargon lii asáttâs 2 § 1 moomeent mielđ 1) išediđ riehtiministeriö kielâlaavâ já toos lohtâseijee lahâasâtem olášuttem já heiviitem čuávumist, fáarun

luhâmáin ovdâskoodán jyehi vaaljâpaje ääigi kielâlahâasâtem heivitmist adelemnáál staatâräädi muštâlus valmâštâlmist, 2) tuárjuđ kielâlahâasâtem olâšuttem sehe aalmuglâškielâi kevttim já sajaduv ovdedem já tađe várás táárbu miel toohâđ iävtuttâsâid já adelid čäilkkâmušâid sehe 3) ovdedid vuárusavâstállâm haldâttâs já kielâjuávhui kooskâst.

Ráđádállâmkodde puáhtá asâttâs 2 § 2 moomeent miel meid 1) uásálistid eres kielâid ko aalmuglâškielâid kyeskee lahâasâtem olâšuttem já heiviitem čuávumân, 2) čuávvuđ eennâm kielâtiilijd já kielâlij vuoigâdvuođâi olâšuttem sehe aalmugijkoskâsii ovdánem já oovtâspargo sehe 3) jieijâs algust valmâštállâđ riehtiministeriö kiävtun avžuuttâsâid kielâlahâasâtmân já ton heivtmân lohtâseijee koččâmušâin sehe toohâđ alguid kielâlij vuoigâdvuođâi ovdedem já kielâlii oovtâviärdâsâšvuođâ olâšume várás.

Asâttâs 3 §:st asâttuvvoo ráđádállâmkode čokkiittâsâst. Ceehi 1 moomeent miel ráđádállâmkoddeest lii saavâjodetteijee, värisaavâjodetteijee já enâmustáá 12 eres jesânid, main juáhhâast lii persovnlâš värijeessân. Ceehi 2 moomeent miel ráđádállâmkoddeest kalga leđe ovdâstum ráđádállâmkode pargoi tááhust kuávdái suorgij, kielâhaldâttuv sehe kielâtipšom tâi kielâutkâmuš äššitubdâmuš sehe pargoi tááhust eres kuávdâš äššitubdâmuš. Ton lasseen ráđádállâmkoddeest kalga leđe ovdâstus Svenska Finlands folkting -ornijduvâst já sämitiggeest. Ceehi 3 moomeent miel ráđádállâmkodde puáhtá povdid pisovâid tâi koskâpuddâsijd äššitobdeid sehe táárbu miel kuullâđ meid eres äššitobdeid.

Asâttâs 4 §:st láá njuolgâdusah ráđádállâmkode tooimâ orniimist.

Kielâaašij ráđádállâmkodde lii majemustáá asâttum pajan 2.9.2021–1.9.2025. Tast láá lamaš saavâjodetteijee já värisaavâjodetteijee lasseen 9 jesânid já juáhhâast värijeessân.

Seevimkielâaašij ráđádállâmkodde

Seevimkielâaašij ráđádállâmkode ulmen lii ráđádállâmkoddeest adelum staatâräädi asâttâs 1 § miel seevimkielâlaavâ uulmij olâšume árvuštállâm sehe syemmili já suomâruátálii seevimkielâ kevttei oovtâviärdâsâšvuođâ, uásálâšvuođâ já vuáđuvuoigâdvuođâi ovdedem. Ráđádállâmkodde lii riehtiministeriö ohtâvuodâst, já staatâräädi aasât tom neelji ihán häävild.

Asâttâs oovdânpyehtimmuštottesčalluu miel ráđádállâmkodde čuákkee oohtân seevimkielâ kevttei ovdâsteijeid, virgeomâháid já eres äššitobdeid já tuáimá äššitobdeeviärmádâhhân seevimkielâ kevttei kielâlijd vuoigâdvuođâid lohtâseijee koččâmušâin.

Ráđádállâmkode pargon lii asâttâs 2 § miel 1) ovdedid vuárusavâstállâm já oovtâspargo seevimkielâ kevttei já virgeomâhái kooskâst, 2) ovdedid seevimkielâ kevttei oovtâviärdâsâšvuođâ, uásálâšvuođâ já eres vuáđuvuoigâdvuođâi olâšume, 3) toimâđ äššitobdeorganin addelmâin čäilkkâmušâid sehe tohâmáin iävtuttâsâid já alguid sehe 4) čuávvuđ já árvuštállâđ seevimkielâlaavâ sehe seevimkielâ kevttei oovtâviärdâsâšvuođâ, uásálâšvuođâ já eres vuáđuvuoigâdvuođâi olâšume.

Asättäs 3 §:st asättuvvoo ráđádállámkode čokkiittásast. Ceehi 1 moomeent miel ráđádállámkodeest lii saavâjodetteijee, värisaavâjodetteijee já ucemustáá 6 eres jeessân, main juáhháast saavâjodetteijee já värisaavâjodetteijee fáárun luváhánnáá lii persovnláš värijeessân. Ceehi 2 moomeent miel ráđádállámkode čoggâšuvvá ministeriöi, eres virgeomâháí já aalmugohtsâškode ovdâsteijein. Ceehi 3 moomeent miel ráđádállámkodeest lii aalmugohtsâškode ovdâsteijeeh syemmilií seevvimkielâ kevttei ornijduvâin já suomâruátálií seevvimkielâ kevttei ornijduvâin.

Ceehi 4 moomeent miel ráđádállámkode puáhtá povdiđ pisováid tâi koskâpuddâsijđ äššitobdeid sehe táárbu miel kuullâđ meid eres äššitobdeid.

Asättäs 4 §:st láá njuolgâdusah ráđádállámkode tooimâ orniiimist.

Seevvimkielâaášij ráđádállámkode lii asättum pajan 11.2.2021–10.2.2025. Tast láá lamaš saavâjodetteijee já värisaavâjodetteijee lasseen 7 jesânid värjjesâniijdiskuin.

Kuávdááh iävtuttásah

Táálááh kielâaášij ráđádállámkoodán já seevvimkielâaášij ráđádállámkoodán kyeskee njuolgâdusah iävtuttuvvojeh komettemnáál. Ráđádállámkuudij sajan vuáđuduuččij uđđâ ráđádállámkode, mon pargoid siskelduuččij kuábbáá-uv tááláá ráđádállámkode kielâlijđ vuoigâdvueđáid lohtâseijee pargoh. Ráđádállámkuudijn tääl njuolgâdusâi miel ovdâstemnáál tááhuh kolgâččii leđe ovdâstum tâi puávdejum meid uđđâ ráđádállámkodeest.

Ovtâstittum ráđádállámkode nommâ ličij kielâaášij ráđádállámkode. Tast adeluuččij staatâräädi asättäs vuáđulaavâ 119 § 2 moomeent vuáđuld.

Uđđâ ráđádállámkode pargon asättuuččii Suomâ aalmuglâškielâi já eres kielâi, eromâšávt sâmikielâi já seevvimkielâi kevttim já sajaduv ovdedem- já čuávumpargoh.

Vyeimist leijee njuolgâdusâi vuáđuld asättum kielâaášij ráđádállámkode já seevvimkielâaášij ráđádállámkode toimâpajeh láá nuuhâm. Uđđâ ráđádállámkode asâtemtoimáid puávtáččij riemmâđ tállân, ko asättäs lii adelum.

4 Kuávdááh vaiguttásah

Kielâaášijđ lohtâseijee ráđádállámkuudij tooimâ vaiguttásah lohtâseh eromâšávt kielâlijđ vuoigâdvueđáid. Taan uáinimčievâst kyevti ráđádállámkode ovtâstitmist iä árvuštálmij miel lah vaiguttásah, tondiet ko uđđâ ráđádállámkode pargoid kulâččii puoh oovdeb kyevti ráđádállámkode kielâlijđ vuoigâdvueđáid lohtâseijee pargoh.

Seevvimkielâaášij ráđádállámkode ulmen lii lamaš meid almolubbooht seevvimkielâ kevttei oovtâviárdásâšvueđâ, uásálâšvueđâ já vuáđuvuoigâdvueđâi ovdedem já ton pargon seevvimkielâ kevttei oovtâviárdásâšvueđâ, uásálâšvueđâ já eres vuáđuvuoigâdvueđâi olâšume ovdedem, čuávum já árvuštállâm. Keevâtlávt taah-uv ráđádállámkode pargoh láá lohtâsâm seevvimkielâlij kielâlijđ vuoigâdvueđáid, já nuuvtpa ráđádállámkode seevvimkielâid lohtâseijee pargoh iä káržuččii tast, magareh

toh láá taan rái lamaš. Meid seevvimkieláašij ráđádállámkoddeest adelum asáttás oovdânpyehtimmutottemčalluu mielđ ráđádállámkoddeest lii lamaš ulmen toimâđ äššitobden eidu kielâlijđ vuoigâdvuođaid lohtásejje koččamušâin.

Kieláašij ráđádállámkodde lii čokkânâm 2–3 kerd ivveest, seevvimkieláašij ráđádállámkodde 1–2 kerd ivveest. Ráđádállámkode manoh láá lamaš uceh já čoggâšum ienáážin jesânij ovtâskâs mätkikoloi sajanmáávsuin já čuákkimfalâmušâin. Kieláašij ráđádállámkoodán láá šoddâm monnii verd koloh kieláašij ráđádállámpeeivij orniimist. Kuábbáá-uv oovdeb ráđádállámkode budjet lii lamaš 3 000 eurod. Seevvimkieláašij ráđádállámkoodán iä tuáistáázân lah šoddâm merhâšittee tulkkumkoloh, mut puátteevuodâst toid kalga rahttâttâđ.

Kieláašij ráđádállámkode saavâjođettejei lii maksum staatâruttâministeriö avžuuttâs stuárusâš čuákkimpälkki. Mudoi čuákkimpäälhih iä ráđádállámkuudijn lah maksum. Ráđádállámkuudij uáivičâlleeh láá meridum riehtiministeriöst, já sij láá tipšom pargoidis jieijâs virgepargo uássin.

Ráđádállámkuudij koloh láá maksum momentist 25.01.01 (riehtiministeriö toimâmmanoh). Ráđádállámkuudij ovtâstitmist iä árvuštâlmij mielđ lah merhâšittee kolovaiguttâsah.

5 Ciälkkámušmacáttâs

6 Njuolgâduskuáhtásiih vuáđustâlmeh

1 § Ulme

Ceehist asáttuuččij ráđádállámkode ulmeest, toimâpaajeest já aasâtmist.

Riehtiministeriö ohtâvuodâst toimâččij kieláašij ráđádállámkodde, mon ulmen ličij ovdediđ já čuávvuđ kielâlahâasâtem olášuttem já heiviittem, ovdediđ já čuávvuđ kielâlij vuoigâdvuođai olásume sehe čuávvuđ kielâlij tiilij ovdánem.

Ráđádállámkodde čuávuččij já ovdedičij kielâlaavâ, säämi kielâlaavâ (1086/2003), seevvimkielâlaavâ já eres kielâlahâasâtem olášuttem já heiviittem sehe kielâlij vuoigâdvuođai olásume. Ton lasseen ráđádállámkodde puávtáččij vâldiđ pargostis huámâšumán kärjikielâ já romanikielâ kevtteid sehe eres merhâšittee kielâjuávhuid.

Ráđádállámkodde ličij luándus peeleeest oovdeb kieláašijđ kiedâvuššâm ráđádállámkuudij náál riehtiministeriö ohtâvuodâst tuáimee pisovâš äššitobdeeorgan. Ráđádállámkode asáttičij ton keezild staatârääđi riehtiministeriö oovdânpyehtim vuáđuld.

Ráđádállámkodde asáttuuččij neelji ihán häävild, tego oovdeb ráđádállámkodeh láá asáttum. Vuossâmuu ráđádállámkode ličij máhđulâš asáttiđ tállân ko tääl oovdânpuohtum asáttâs ličij šoddâm vuáimán.

2 § Pargoh

Asättâs 2 §:st asättuuččij ráđádállâmkode pargoin. Ceehi 1 momentist ličij asättum ráđádállâmkode váimuspargoin já 2 momentist pargoin, maid ráđádállâmkodde puáhtá völdid pargosis jieijâs kuorättállâm miäldásávt. Ceehi rááhtus västidičij kielâaašij ráđádállâmkode pargoid kyeskee ceehi tááláá ráhtus (SRA kielâlaahâ olášutmist 2 §).

Ceehi § *moomeent 1 saje* miel ráđádállâmkode pargon ličij išediđ riehtiministeriö kielâlahâasâtem olášuttem já heiviittem čuávumist, fáárun luhâmáin ovdâskoodán jyehi vaaljâpaje kielâlahâasâtem heivitmist adelum staatâräädi muštâlus valmâštâlmist.

Tego oovdeb-uv kielâaašij ráđádállâmkodde, uđđâ ráđádállâmkodde puávtáččij tuárjuđ riehtiministeriö ton pargoost nuurrâđ tiäđuđ kielâlahâasâtem olášutmân lohtâseijee joođoost tai vuávámmuddoost lejtee haavâin sehe riehtiministeriö pargoost nuurrâđ tiäđuđ kielâlij vuoigâđvuodâi olášuttemmáđulâšvuodâin. Išedem puávtáččij meid merhâšid savâstállâm vijdásávt vaigutteijee já prinsiplijn kielâid lohtâseijee koččâmušâin.

Ráđádállâmkode pargon ličij meid išediđ riehtiministeriö ovdâskoodán jyehi vaaljâpaje adelemnáál kielâlahâasâtem heivitmân kyeskee staatâräädi muštâlus valmâštâlmist (KielâL 37 §). Ráđádállâmkode jesânij äššitubdâmuš puávtáččij kevttiđ kielâmuštâlusâi čokkiimist, já sij puávtáččii mietivaiguttiđ ovdâmerkkân empiria čokkiimân jieijâs syergist.

Asättâsiävtuttâs 2 § 1 moomeent 2 *saje* miel ráđádállâmkode pargon ličij tuárjuđ kielâlahâasâtem olášuttem, ovdediđ eromâšávt aalmuglâškielâi, sâmi Kielâi já seevvi Kielâi kevttim já sajaduv sehe čuávvuđ já ovdediđ kielâlij vuoigâđvuodâi olášume já taan ulmeest táárbu miel toohâđ iävtuttâsâid já adeliđ ciälkkâmušâid.

Saje algâuási västidičij kielâaašij ráđádállâmkode oovdeb pargoid (SRA kielâlaavâ olášutmist 2 § 1 mom. 2 saje), kuittâg nuuvt, et ráđádállâmkode pargon ličij ovdediđ siämmáanáál nuuvt aalmuglâškielâi, sâmi Kielâi ko seevvi Kielâi-uv kevttim já sajaduv.

Ráđádállâmkode pargon asättuuččij meid kielâlij vuoigâđvuodâi olášume čuávum já ovdedem. Oovdeb kielâaašij ráđádállâmkodde lii puáhtâm toohâđ alguid kielâlij vuoigâđvuodâi ovdedem já kielâlii oovtâviärdâsâšvuodâ olášume várâs, mii tääl-uv asättuuččij ráđádállâmkode kuorättállâm vuálásâžžân pargon. Kielâlij vuoigâđvuodâi olášume čuávum já ovdedem ličij kuittâg meid ohtâ ráđádállâmkode eidusijn pargoin. Taat västidičij oovdeb kielâaašij ráđádállâmkode keevâtlii tooimâ.

Seevvi Kielâaašij ráđádállâmkode pargon lii tääl vyeimist lejtee asättâsâst asättum seevvi Kielâ kevtti oovtâviärdâsâšvuodâ, uásâlâšvuodâ já eres vuáđuvuoigâđvuodâi olášume ovdedem, čuávum já árvuštállâm. Asättâs oovdânpyehtimmuttotesčalluu miel seevvi Kielâ kevtti oovtâviärdâsâšvuodâ, uásâlâšvuodâ já eres vuáđuvuoigâđvuodâi olášume ovdedem lii merhâšâm iärrâs lasseen seevvi Kielâlaahân kyeskee virgeomâhái tiäđuđvuodâ já heiviittem lasettem. Uđđâ ráđádállâmkoddeest seevvi Kielâlij-uv vuáđuvuoigâđvuodâid lohtâseijee pargoh lohtâsiččii eidu sii kielâlijd vuoigâđvuodâid.

Ráđádállámkode puávtáččij toohâđ iávtuttásáid já adelid̄ ciálkkámušáid puoh njuolgádusáin ovdeláá mainâšum uulmij várás. Iávtuttássáid já ciálkkámuššáid kyeskee njuolgádus västidičij tom, mii lii asáttum tááláá kielâaašij ráđádállámkodeest. Meid seevimkielâaašij ráđádállámkode puáhtá tast adelum staatárááđi asáttás 2 § 3 saje mielđ toimâđ äššitobdeeorganin addelmáin ciálkkámušáid sehe tohâmáin iávtuttásáid já alguid.

Iávtuttemnáál 2 § 1 moomeent 3 saje mielđ kielâaašij ráđádállámkode pargon ličij ovdedid̄ kielájuávhui vuárusavástállám já oovtástpargo haldáttássáin já virgeomáháiguin. Kielâaašij ráđádállámkoodán kyeskee vyeimist leijee njuolgádusái (SRA kielâlaavâ olášutmist, 2 § 1 mom. 3 saje) mielđ ráđádállámkode pargon lii ovdedid̄ vuárusavástállám haldáttás já kielájuávhui kooskást. Seevimkielâaašij ráđádállámkodeest adelum staatárááđi asáttás 2 § 1 saje mielđ ráđádállámkode pargon lii ovdedid̄ vuárusavástállám já oovtástpargo seevimkielâ kevttei já virgeomáhái kooskást.

Vuárusavástállám kielájuávhui sehe haldáttás já virgeomáhái kooskást iššeed jo tot, et ráđádállámkodeest liččii ovdásteijeeh ministeriöst já máhđulávt eres virgeomáháin. Oovdeb kielâaašij ráđádállámkode lii ovdámerkkán ornim kielâaašij ráđádállámpeeivijd, main kielájuávhui lii lamaš máhđulâšvuotâ vuárusavástálmán haldáttássáin äigikyevdilijn kielâlijđ vuoigádvuodáid lohtáseijee koččámušáin.

Iávtuttemnáál 2 § 2 moomeent 1 saje mielđ ráđádállámkode puávtáččij meid čuávvuđ eennám kielâtiilijđ sehe aalmugijkoskási ovdánem já oovtástpargo. Saje västid oovdeb kielâaašij ráđádállámkode pargo (SRA kielâlaavâ olášutmist 2 § 2 mom. 2 saje). Kielâtiilij já kielâlij vuoigádvuodái čuávstum lohtás meid ceehi 1 moomeent 1 saje mielđásii čuávstumpaargon já haldáttás kielâmuštálus valmâštálmist iššeedmán.

Iávtuttemnáál 2 § 2 moomeent 2 saje mielđ ráđádállámkode puávtáččij jieijás algust valmâštállâđ riehtiministeriö kiávtun avžuuttásáid kielâlahâaasátmán já ton heivitmán lohtáseijee koččámušáin sehe toohâđ alguid kielâlij vuoigádvuodái ovdedem já kielâlii oovtáviárdásâšvuodâ olášume várás. Njuolgádus västid kielâaašij ráđádállámkodeest táál asáttum njuolgádusáid (SRA kielâlaavâ olášutmist 2 § 2 mom. 3 saje).

Pargoid kyeskee 2 § loopâst, 2 moomeent 3 sajeest, asáttuoččij, et ráđádállámkode puávtáččij ovdedid̄ meid eres vuovijguin ko ceehist sierâ asáttum vuovijguin ráđádállámkode 1 §:st asáttum ulme.

3 § Čokkiittás

Ceehist asáttuoččij ráđádállámkode čokkiittásást. Ráđádállámkode ulmen lii leđe äššitobdeeorgan.

Oovdeb kielâaašij ráđádállámkodeest kolgii leđe saavâjodetteijee já vârisaavâjodetteijee lasseen enâmustáá 12 jesânid já seevimkielâaašij ráđádállámkodeest saavâjodetteijee já vârisaavâjodetteijee lasseen ucemustáá 6 jeessân. Kielâaašij ráđádállámkodeest jesâneh láá lamaš aalmuglâškielâi äššitobdeeh já virgeomáhái ovdásteijeeh. Ráđádállámkodeest lii lamaš meid sämitige ovdástus.

Seevvimkielâašij ráđádállâmkode jesâneh láá ovdâstâm jieškote-uv ministeriöid já seevvimkielâlij ornijduvâid.

Ulmen ličij, et oovdeb ráđádállâmkodeest lamaš ovdâstus jieškote-uv kielâjuávhuin já jieškote-uv äššitobdeetaáhuin puávtáččij siäiludiđ siämmán. Asättäs 3 § 1 *momentist* iävtuttuvoo tondiet asättemnáál, et kielâašij ráđádállâmkodeest liččii saavâjodetteijee já vârisaavâjodetteijee lasseen enâmustáá 20 jesânid já juáhháast persovnlâš vârijeessân.

Ceehi 2 *momentist* asättuuččij ráđádállâmkoodán nomättemnáál ovdâsteijein. Ráđádállâmkodeest kolgáččii leđe ovdâstum vistig-uv ton pargoi tááhust kuávdááh ministeriöh. Ton lasseen tast kolgáččii leđe ton pargoi tááhust kuávdái suorgij äššitubdâmuš, kielâhaldâttuv já pyereestvaijeemkuávlui haldâttuv äššitubdâmuš, kielâtipšom tâi kielâutkâmuš äššitubdâmuš sehe eres äššitubdâmuš, mii lii ton pargoi tááhust kuávdáš. Iähtu tiähtu äššitubdâmušan lohtâseijee ovdâstmist västid kielâašij ráđádállâmkodeest ovdil asättum iävtu.

Kieldâ virgeomâhain já pyereestvaijeemkuávluin láá ennuv vuáđupalvâlus- já haldâttâhpargoh, main láá vaiguttâsah priivaatulmui riehtisajadâhân já maid tipšodijn kielâlij vuoigâdvuodâi olášume lii tehâlâš. Kielâhaldâttuv já pyereestvaijeemkuávluin haldâttuv äššitubdâmuš visásmittem ráđádállâmkodeest ij vaadâ ovdâmerkkân tiähtu virgeomâhái povdim ráđádállâmkoodán, pic äššitubdâmuš kieldâhaldâttuvâst já pyereestvaijeemkuávlui haldâttuvâst lii puáhtám čoggâšud maangánáál.

Ráđádállâmkodeest tarbâšum kielâtipšom tâi kielâutkâmuš äššitubdâmuš kuoskâččij puoh ráđádállâmkode pargosuárgán kullee kielâid. Kielâtipšom tâi kielâutkâmuš äššitobdeid ij kuittâg liččii velttimetum nomâttiđ ráđádállâmkode eidusâžžân jesânin jyehi kielâst, pic äššitubdâmuš puávtáččij haahâđ meid povdiimáin pisovâid tâi koskâpuddâsijd äššitobdeid iävtuttemnáál 3 § 3 moomeent miäldásávt.

Seevvimkielâašij ráđádállâmkodeest lii vyeimist leijee asättâsâst asättum, et ráđádállâmkode čoggâšuvâ ministeriöi, eres virgeomâhái já aalmugohtsâškode ovdâsteijein, já et ráđádállâmkodeest láá aalmugohtsâškode ovdâsteijeeh syemmilii seevvimkielâ kevttei ornijduvâin já suomâruátálii seevvimkielâ kevttei ornijduvâin. Tâin kyehti ovdeláá mainâšum tááhu – ministeriöh já eres virgeomâhááh – siskelduuččii ovdeláá kiedâvuššum njuolgâdusân. Asättâsiävtuttâs 3 § 2 moomeent nube celkkuu mielđ ráđádállâmkoodán puávdējuoččii jyehi tááhust ovdâsteijeeh aainâs-uv Svenska Finlands folkting -ornijduvâst, sämitiggeest já syemmilii seevvimkielâ já suomâruátálii seevvimkielâ kevttei ornijduvâst. Majemustáá mainâšum anaččij sistees meid taktillávt sevvei ornijduvâid.

Svenska Finlands folkting -ornijduvâst já sämitiggeest lii kolgâm leđe ovdâstus oovdeb-uv kielâašij ráđádállâmkodeest. Tâi tááhui mainâšem njuolgâdusâst sierâ vuáđuduuččij toos, et kuábbááh-uv láá lahâaasâtliih orgaaneh (L Sämitiggeest 974/1995, L Svenska Finlands folkting -nommâsii ornijduvâst 1331/2003).

Keevâtlávt ráđádállâmkoodán puávdjum tááhuh nomâttiččii jieškii-uv sii ovdâsteijee jeessân já vârijeessân.

lävtuttemnáál 3 § 3 *moomeent* mielđ ráđádállâmkode puávtáččij povdiđ pisováid tái koskâpuddâsijd äššitobdeid sehe táarbu mielđ kuullâđ eres äššitobdeid. Njuolgâdus västid oovdeb ráđádállâmkodeest asâttum njuolgâdus.

Seevvimkielâaášij ráđádállâmkodeest adelum asâttâsâst lii lamaš njuolgâdus, mon mielđ riehtiministeriö noomât uđđâ jeessân iäránâm jeessân sajan. Västideijee njuolgâdus ij iävtuttuu valduđ uđđâ asâttâsân, tondiet ko ääšist šadda monâttállâmnáál toin naalijn jo staatârääđi ravânjuolgâdus (262/2003) vuáđuld. Staatârääđi ravânjuolgâdus 3 § 20 saje mielđ staatârääđi almosčuákkimist meriduvvoo pisovâšluándusij ministeriöi ohtâvuodâst tuáimee raavâ adeleijee toimâorgaanij aasâtmist. Njuolgâdus miäldâsâš asâtem kuáská toimâorgaanij čokkiittâsâst ovdâstum tááhoid, mut ij tái tááhui ovdâsteijei mulsâšumán toimâpaje ääigi. Čokkiittâsân kullee tááhui ovdâsteijee molsomist meriduvvoo ministeriöst staatârääđi ravânjuolgâdus 9 § miäldâsâvt.

4 § Toimâ ornim

Kielâaášij ráđádállâmkode ličij asâttâs 4 § 1 *moomeent* mielđ meridemváldálâš, ko čuákkim saavâjodetteijee já ucemustáá peeli eres jesâniijn láá mielđi. Jis ääši meerridijn idáččii sierâuáivileh, tot meriduuččij oovtâkiärdániijn jienâi eenâblovvoin. Jis jienah monâččii táásá, te ääši čuávdáččij tot uáivil, mon saavâjodetteijee lii tuárjum.

Čuákkim saavâjodetteijee puávtáččij keevâtlávt leđe ráđádállâmkode eidusâš saavâjodetteijee tái värisaavâjodetteijee. Iävtuttemnáál 4 § 1 *moomeent* njuolgâdus västid oovdeb ráđádállâmkuudijn taan ääšist asâttum njuolgâdus.

Ceehi 2 *moomeent* mielđ ráđádállâmkodeest ličij čälee tái čälee, maid riehtiministeriö meerrid. Meid oovdeb ráđádállâmkuudijn lii puáhtám leđe ohtâ tái eenâb čälee, main ohtâ lii lamaš riehtiministeriö meridem uáivičälee. Kuábbáa-uv oovdeb ráđádállâmkodeest lii keevâtlávt lamaš ohtâ (uáivi)čälee, mut ko ráđádállâmkode syergi tääl vijđán, te lii máhđulâš, et riehtiministeriö ráđádállâmkoodán čujottem čälee tarbâšuuččii eenâb ko ohtâ. Čäleed ij lah tárbu juávuttállâđ jieškote-uv nomâttâssáid.

Ceehi 3 *moomeent* mielđ ráđádállâmkode meridičij jieijâs toimâ orniimân kyeskee eres monâttállâmvuovijn. Ráđádállâmkode puávtáččij asâttid pargováljukode sehe táarbu mielđ juáhusijd já pargojuávhuid. Njuolgâdus västid oovdeb ráđádállâmkuudijn taan ääšist asâttum njuolgâdus. Ko koččâmuš lii kyevti ráđádállâmkode ovtâstitmist, te juávušpargeldem sátáččij leđe ohtâ vaigutteijee vyehi olášuttid ráđádállâmkode pargoid.

Iävtuttemnáál 4 § 4 *moomeent* mielđ ráđádállâmkode jesânij já äššitobdei koloi sajanmäksimist meridičij riehtiministeriö. Sajanmäksimnáál puávtáččii šoddâđ iänáážin čuákkimijn šoddâm mätkikoloh, moi sajanmäksimist puávtáččij heivejeijee oosij peeleeest nuávdittid staatâ madhâšemnjuolgâdus. Vyeimist leijee kielâlaavâ olášutmist adelum asâttâs 4 § 5 momentist páhuduvvoo, et kielâaášij ráđádállâmkode jesânáid, čälei sehe äššitobdeid maksum paalhijn já koloi sajanmäksimist meerrid riehtiministeriö. Keevâtlávt paalhij mäksimist lii meridum tuše ráđádállâmkode saavâjodetteijei. Uđđâ asâttâsâst päälhi mäksimist ij asâttuuččii, ij meidgin čälei

mäksimnáál koloin, tondiet ko čälleeh láá vuolgásajasávt riehtiministeriö virgeulmuuh já tipšoh ráđádállámkoodán lohtáseijee pargoidis virgepargon.

Seevimkielâaášij ráđádállámkodde lii ráđádállámkoddeest adelum asáttâs 4 § 4 moomeent miel kolgâm ráhtid jyehi ive toimâvuávám já toimâmuštâlus. Västideijee kenigâsvuotâ ij valduuččii uđđâ asáttâsân, mut uđđâ ráđádállámkodde puávtáččij táátus miel ráhtid toimâvuávám já -muštâlus.

5 § Vuáimán šoddâm

Ceehi *1 momentist* asáttuuččij asáttâs vuáimán šoddámist.

Ceehi *2 momentist* komettuuččii tááláá kielâaášij ráđádállámkoodán já seevimkielâaášij ráđádállámkoodán kyeskee njuolgâdusah. Kielâaášij ráđádállámkoodán kyeskee njuolgâdusah láá kielâlaavâ oláutmist adelum staatâräädi asáttâs 1 lovvoost já seevimkielâaášij ráđádállámkoodán kyeskee njuolgâdusah seevimkielâaášij ráđádállámkoddeest adelum staatâräädi asáttâsâst, moh komettuuččii ollásávt.

7 Vuáimán šoddâm

Iävtuttâs miel asáttâs šadda vuáimán ....

8 Iävtuttâs

Iävtuttuvvoo, et staatâräädi addel asáttâs kielâaášij ráđádállámkoddeest.